

Raport zatytułowany:

„Removing the Blinkers: The health and welfare of European equidae in 2015”

Raport organizacji

**EUROGROUP
4ANIMALS**

World Horse Welfare oraz Eurogroup for Animals

WorldHorseWelfare

Streszczenie sprawozdania

Celem niniejszego raportu jest przedstawienie sytuacji sektora zwierząt koniowatych w 2015 r. w Unii Europejskiej, ujawnienie problemów związanych z dobrostanem koniowatych, przeanalizowanie aktualnie obowiązującego ustawodawstwa dotyczącego koniowatych oraz zarekomendowanie lepszych sposobów ochrony ustawodawczej tych zwierząt.

W Europie XXI wieku koniowate spełniają bardzo wiele zróżnicowanych ról. Można powiedzieć, że te role są najbardziej zróżnicowane spośród wszystkich ról spełnianych przez pozostałe zwierzęta udomowione przez człowieka. To zróżnicowanie z jednej strony pomaga koniowatym pozostać blisko człowieka, ale również powoduje, że ich ochrona z prawnego punktu widzenia jest problematyczna, ponieważ koniowate nie mieszczą się bezproblemowo w kategoriach wyznaczanych przez dzisiejsze ustawodawstwo i prawo. W praktyce oznacza to wykorzystywanie, często ze szkodą dla koniowatych, luk prawnych utworzonych pomiędzy przepisami dotyczącymi zwierząt domowych i hodowlanych.

Zróżnicowanie i różnorodność

Na podstawie obecnie dostępnych danych liczbowych na terenie Unii Europejskiej żyje około siedem milionów koniowatych wykorzystywanych do różnych celów. Należy jednak pamiętać, że te dane najprawdopodobniej są niedoszacowane. Sektor koniowatych:

- daje zatrudnienie co najmniej 896 tys. osobom na terenie całej Unii Europejskiej;
- jego roczne przychody przekraczają 100 mld EUR;
- wykorzystuje przynajmniej 2,6 mln hektarów ziemi w Unii Europejskiej.

Skala i zakres tego sektora wraz z jego rozproszoną strukturą organizacyjną powoduje, że dostępne o nim informacje często skupiają się w większym stopniu na jego bardziej scentralizowanych aspektach czy działaniach takich jak sport wyczynowy czy wyścigi.

Koniowate to również w niektórych regionach Unii Europejskiej niezastąpione zwierzęta robocze oraz zwierzęta rekreacyjne i wykorzystywane do celów wypoczynkowo-rozrywkowych. Konie spełniające tego rodzaju role często nie są rejestrowane w żadnej scentralizowanej organizacji i z tego powodu nie wlicza się ich w oficjalne dane organizacji zainteresowanych stron. Ustawodawcy powinni wiedzieć o istnieniu tych zwierząt i ich właścicieli i uwzględnić w tworzonych przez siebie ustawach ich potrzeby. Potrzebujemy dodatkowych badań sytuacji koniowatych, jeśli ustawy mają lepiej odzwierciedlać i dbać o ich potrzeby.

Problemy z ustawodawstwem

W zależności od rejonu i sposobu wykorzystania koniowatych prawo klasyfikuje je jako zwierzęta gospodarcze lub rekreacyjne. Ustawodawstwo unijne zawiera przynajmniej trzy różne oficjalne definicje „koniowatych”, trzy podkategorie zwierząt koniowatych oraz kilka definicji zależnych od kontekstu i celów, do których wykorzystywane są te zwierzęta. Koniowate to również dzikie zwierzęta.

Ustawodawstwo 28 państw członkowskich różni się pod wieloma względami odnośnie niektórych aspektów tego zagadnienia. W większość państw istnieją przepisy dotyczące dobrostanu zwierząt, ale ich treści znacznie różnią się pod względem podstawowych kwestii np. podstawy prawne do eutanazji.

Ustawodawstwo unijne często jest egzekwowane w różnym stopniu w różnych krajach Unii Europejskiej. Rozporządzenie rady (WE) Nr 1/2005 w sprawie ochrony zwierząt podczas transportu i związanych z tym działań, w szczególności jest problematyczne, ponieważ nie tylko warunki tego rozporządzenia nie uwzględniają aktualnych dowodów naukowych dotyczących skutków długodystansowego transportu na koniowate, lecz także zakres jego egzekwowania znacznie się różni w zależności od regionu Unii Europejskiej. Dodatkowo to rozporządzenie dotyczy w większym stopniu transportu zwierząt koniowatych przeznaczonych na cele handlowe. W wyniku skandalu sektora koniny w 2013 r. zauważono, że rozporządzenie Komisji (WE) Nr 504/2008 (rozporządzenie odnoszące się do metod identyfikacji koniowatych) jest również problematyczne. Obecnie podjęto stosowne działania poprzez zatwierdzenie przez wszystkie państwa członkowskie i Komisję rozporządzenia wykonawczego Komisji (UE) 2015/262 (określającego, na podstawie dyrektyw Rady 90/427/EWG i 2009/156/WE, zasady dotyczące metod identyfikacji koniowatych (rozporządzenie w sprawie paszportu konia)). Pomimo tego uwzględniając, że w niektórych państwach członkowskich istnieje ponad 70 organizacji wydających paszporty konia, nic dziwnego, że obecnie system jest zdefragmentowany i niezrozumiały. Odzwierciedla to zróżnicowanie danych dotyczących wielkości populacji koniowatych w Unii Europejskiej. Prawidłowo funkcjonujący system identyfikacyjny wyeliminowałby ten problem.

Utrzymujące się problemy dotyczące dobrostanu zwierząt

Niestety na terenie Unii Europejskiej w dalszym ciągu powszechne są problemy ochrony dobrostanu koniowatych. Niektóre z państw członkowskich podejmują próby rozwiązania bardzo unikalnych problemów w tym zakresie, ale wiele z tych problemów udało się dokładnie określić. Najpowszechniejszymi problemami zgodnie z wynikami sondaży europejskich organizacji pozarządowych są:

- Problemy ze środowiskiem i warunkami trzymania zwierząt koniowatych tj.:
 - ograniczona przestrzeń;
 - długie okresy przebywania w ograniczonej przestrzeni bez możliwości zmiany pozycji oraz warunki uniemożliwiające kontakt z innymi zwierzętami lub ludźmi;
 - brak wiedzy o prawidłowej opiece nad koniowatymi wśród ich właścicieli;
 - zaniedbanie (niezaspokajanie podstawowych potrzeb tj. dostęp do wody i pożywienia).
- Metody szkoleniowe i transportowe łącznie z problemami ochrony dobrostanu koniowatych wykorzystywanych w sporcie.
- Wykorzystywanie koniowatych na mięso.
- Nieodpowiednie traktowanie koniowatych wykorzystywanych do prac gospodarczych.
- Brak dostępu do specjalistów tj. weterynarzy, kowali dbających o zdrowie kopyt oraz rymarzy zajmujących się doborem uprzęży.

Biorąc powyższe pod uwagę przedstawiliśmy Komisji Europejskiej, stosownym organom oraz Biuru ds. Żywności i Weterynarii oraz organom sektora koniowatych szereg szczegółowych zaleceń, które zapewnią:

- ochronę dobrostanu i zdrowia koniowatych na poziomie unijnym poprzez stosowne i egzekwowalne ustawodawstwo oraz poprzez skuteczne wdrażanie i egzekwowanie takiego ustawodawstwa;
- rozpoznanie zagrożenia chorobami, przed którym stoi sektor i zajęcie się jego redukcją;
- większą świadomość zróżnicowaną koniowatych przy opracowywaniu praw i ustawodawstwa;
- * określenie konsekwentnego podejścia do definicji koniowatych i ich traktowania przez unijne prawo.

Zalecenia

Komisja Europejska

- powinna zlecić badanie Eurostatu pod kątem analizy gospodarczego i społecznego wpływu wszystkich aspektów sektora koniowatych;
- powinna udostępniać dane systemu TRACES w domenie publicznej szybciej niż dotychczas;
- powinna przyjąć jedną definicję jasno określającą, które gatunki zwierząt można zaliczyć do koniowatych, na cele tworzenia stosownych ustaw;
- powinna wprowadzić poprawki do możliwości zastosowania odstępstw w przypadku rejestracji koniowatych na cele rozporządzenia Rady (WE) Nr 1/2005, w taki sposób, aby obejmowało konieczność przedstawienia dowodu potwierdzającego cel podróży, która przekracza 8 godzin; .
- powinna umożliwić stosownym organom radykalne ograniczenie liczby organizacji wydających paszporty konia, działających na terenie państw członkowskich;
- powinna przedstawić propozycje, które mogłyby zastąpić rozporządzenie 98/58/WE ustawodawstwem skupiającym się na dobrostanie określonych gatunków koniowatych, udoskonalając poziom harmonizacji tego rodzaju ustawodawstwa w państwach członkowskich i tworząc takie same warunki dla koniowatych wspierające działanie jednego wspólnego rynku;
- powinna wprowadzić obowiązek stosowania niezależnie monitorowanych systemów telewizyj przemysłowej w rzeźniach koni;
- powinna poszerzyć zasady etykietowania wyznaczone przez rozporządzenie (UE) Nr 1169/2011 w sprawie przekazywania konsumentom koniny informacji na temat żywności;
- powinna aktywnie wspierać rozwój zasad dobrej praktyki, aby pomóc w spełnianiu stosownych przepisów i ich konsekwentnym egzekwowaniem np. poprzez przeznaczanie środków na tłumaczenie dokumentów zawierających takie zasady oraz pomoc w ich dystrybucji;
- powinna wspierać produkcję i rozpowszechnianie informacji na temat spełniania potrzeb koniowatych oraz powinna rozważyć rozszerzenie swoich programów edukacyjnych dotyczących dobrostanu zwierząt gospodarczych o dobrostan koniowatych;
- powinna zapewnić, że zdrowie, dobrostan oraz możliwość identyfikowalności zwierząt uwzględniane są podczas wszystkich negocjacji handlowych i powinna pozwalać na import koniny wyłącznie z trzecich państw, w których obowiązują przepisy dotyczące dobrostanu, zdrowia i bezpieczeństwa żywności zgodne z tymi obowiązującymi w UE;
- powinna wszcząć postępowanie o naruszenie w przypadkach ujawnienia złamania przepisów chroniących dobrostan i zdrowie zwierząt, na które stosowne organy nie zareagowały wystarczająco szybko;
- powinna zapewnić, że standardy trzecich państw dotyczące podawania produktów leczniczych, które mogą zagrozić ludzkiemu zdrowiu są zgodne ze standardami unijnymi, w przypadku importu produktów zwierzęcych.

Biuro ds. Żywności i Weterynarii:

- powinno regularnie przeprowadzać niezapowiedziane inspekcje rzeźni posiadających europejskie certyfikaty i zakładów rozbioru w państwach trzecich i skontrolować pozostałe etapy łańcucha produkcji podczas tych inspekcji.

Komisja Europejska i stosowne organy:

- muszą jak najszybciej podjąć stosowne działania w kierunku rozwiązania niedociągnięć systemów rejestracji i identyfikowalności koniowatych;
- muszą uwzględnić w swoich planach komunikacyjnych wdrażania rozporządzenia Komisji (UE) 2015/262 różne postrzeganie koniowatych w różnych państwach członkowskich;
- powinny rozważyć objęcie koniowatych wykorzystywanych do pracy w przepisach z zakresu rolnictwa i turystyki;
- powinny promować informacje pomagające turystom uwzględnienie dobrostanu zwierząt koniowatych podczas decydowania o skorzystaniu z usług wykorzystujących do pracy konie;
- muszą obserwować sektor koniowatych, aby identyfikować powstawanie nowych segmentów na rynku koniowatych i rozważyć czy wymagane są nowe przepisy zapewniające ochronę dobrostanu zwierząt i klientów oraz w jaki sposób ustawodawstwo może na nie wpłynąć.

Stosowne organy:

- muszą wyraźnie wyznaczyć definicje rozróżniające kategorie półdzikich koniowatych (w znaczeniu, że mają właściciela) oraz koniowatych, które nie mają właściciela w postaci osoby fizycznej; ustawodawstwo musi wyraźnie rozróżniać kategorie koniowatych oraz określać kto jest odpowiedzialny za ich dobrostan i zdrowie;
- powinny wszczynać dochodzenia w sprawie zgłoszeń niehumanitarnych praktyk eutanazji np. nieodpowiednie użycie weterynaryjnego środka do eutanazji T61 bez uprzedniej sedacji;
- powinny zawsze uwzględniać określone potrzeby koniowatych podczas opracowywania przepisów ochrony dobrostanu zwierząt zamiast zakładania, że kwestie te zostaną objęte przez szerzej zakrojone przepisy odnoszące się do zwierząt gospodarczych lub domowych;
- powinny zapewnić, że licencjonowane rzeźnie koni mogą spełnić potrzeby zwierząt z zakresu dobrostanu w swoim obiekcie oraz standardy dotyczące szkolenia ich personelu;
- powinny docenić wartość systemów samoregulacji, ale postrzegać je jako wzmocnienie ustawodawstwa ochrony dobrostanu zwierząt, a nie ich zamiennik;
- powinny umożliwić elastyczność odnośnie nakładania kar, które wyznaczają podczas wdrażania rozporządzeń Wspólnoty, umożliwiając ustanowienie odstraszących kar bez względu na lokalizację w UE karanego biznesu.

Organy sektora koniowatych:

- powinny zachęcać właścicieli koniowatych do wdrażania rozwiązań zapobiegających powstawaniu problemów związanych z dobrostanem zwierząt pod koniec ich życia lub okresu pracy w gospodarstwie, w ramach promocji odpowiedzialnego posiadania zwierząt;
- powinny uwzględniać dobrostan koniowatych wykorzystywanych w sporcie i rekreacji przypisując im taką samą wagę jak w przypadku bezpieczeństwa jeźdźców oraz wyższą wagę niż inne kwestie.

Front cover photography courtesy and copyright of:

Top row left-right: The Donkey Sanctuary; World Horse Welfare; World Horse Welfare

Middle row left-right: Shutterstock – Pixino; World Horse Welfare; ANDA

Bottom row left-right: World Horse Welfare; World Horse Welfare; Shutterstock – Maren Wulf